

TOPWIJNEN CLOS DE VOUGEOT

Woord vooraf

Algemene info over Clos De Vougeot is na te lezen op www.wijnclub.org, rubriek "archief" (16/11/2004). In onze zoektocht naar informatie over de uitzonderlijke Clos de Vougeots die wij vandaag degusteren, raadpleegden wij de betrouwbare Guide Hachette des Vins, jaarboeken 2002 tot en met 2006. In het hoofdstuk Clos de Vougeot worden in deze jaarboeken elk jaar tusschen de 16 à 20 wijnbouwers vermeld. In deze 5 jaarboeken samen staan, voor zulke groot-gereputeerde AOC amper 3 Coups de Coeur vermeld. Maar... geen enkele naam van onze selectie staat hierin vermeld ! ? Ik vermoed dat géén van deze wijnbouwers het nodig vindt om hun dure (!) en schaarse flessen af te staan aan de degustatieteams van Guide Hachette, aangezien zij elk jaar opnieuw flessen te kort hebben om alle vraag te beantwoorden. Hebben wij, vandaag, de echte Coups de Coeur in ons glas ?

Bibliografie:

- James Turnbull, Bourgogne, de beroemdste Clos. Time Life Books, 1999.
- Robert Parker, Les Vins de Bourgogne et du Beaujolais Editions Solar, Paris 1993.
- Collection Le Grand Bernard des Vins de France: Jean-François Bazin :
 - o Romanée-Conti, La Côte de Nuits de Vosne-Romanée à Corgoloin Ed. Jacques Legrand, 24330 Bassillac, 1994
 - o Chambertin, La Côte de Nuits de Dijon à Chambolle-Musigny Ed. Jacques Legrand, Paris 1991

Domaine Denis Mortet

De familie Mortet resideert in de gemeente Gevrey-Chambertin, waar zij verschillende percelen wijngaarden verbouwen. Ook in AOC Chambolle-Musigny heeft de familie een Premier Cru perceel (Les Beaux Bruns) van 44 are. Het perceel dat in de Clos de Vougeot wordt bewerkt zou gehoord zijn van Jeanne-Antide Charvet die in Lyon woont. In de wijnliteratuur staat het domein nog vaak vermeld als Domaine Charles Mortet et Fils. De vader van Charles Mortet overleed in 1958. Charles Mortet zelf heeft twee zonen : Denis en Thierry. Het wijnetiket Denis Mortet is nog jong : het dateert van na 1991, toen vader Charles Mortet op pensioen ging.

Chemicaliën worden nooit gebruikt. De wijngaarden worden met handwerk onderhouden: schoffelen om onkruid te verwijderen is de regel. De opbrengst wordt door korte snoei zeer laag gehouden.

Vinificatie : Bijkomende selectie op lopende band

Ontsteling

Koude weking gedurende vier tot vijf dagen

Langdurige gisting op natuurlijke wijze

Rijping in 50% nieuwe eikenhouten vaten

Filtering sedert 1988, voor het bottelen.

Parker adviseert 7 tot 8 jaar bewaarcapaciteit.

Wijngaard in de Clos de Vougeot : 31 are, EN BAS, wijnstokken aangeplant in 1960 en 1985.

Domaine Jean Grivot

De wijngaarden van Domaine Jean Grivot beslaan 15 ha, gelegen in 15 verschillende AOC's, haast alle Premier Cru of Grand Cru, waaronder ook een perceel Richebourg, aangekocht in 1984.

Na de Eerste Wereldoorlog begon Gaston Grivot met de verkoop van verspreid liggende wijngaarden om zo in 1925 de aankoop van een groot perceel in de Clos de Vougeot te financieren.

Gaston Grivot was gehuwd met Madeleine Grivot: zij woonden voordien in Vosne in dezelfde straat, zonder familieband. In 1928 wordt hun zoon Jean geboren die later huwt met Yvonne Jayer, ook de dochter in een wijnbouwersfamilie. Zij krijgen 3 kinderen:

Françoise (notaris in Beaune)

Christine (apotheek in Nolay)

Etienne, geboren in 1959, gehuwd met Mireille Bize, die samen 2 kinderen hebben:

-Mathilde (°1989)

-Hubert (°1991)

Jean Grivot verkoopt niet aan de groothandel. Hij verkoopt rechtstreeks "en primeur" na de oogst, tegen kontante betaling.

Zoon Etienne Grivot laat zich van 1987 tot 1993 bijstaan door de oenoloog Guy Accad. Beiden waren ervan overtuigd dat de bodems van de wijngaarden dienden te worden gesaneerd. De bodems waren bezig af te sterven door een overdaad aan stikstof, kalium en fosfor : een erfenis van overmatig gebruik van kunstmeststof in de voorafgaande decennia. Hierdoor kreeg het fruit niet meer de volle rijkdom, kracht en structuur van het verleden.

Correctieve maatregelen werden toegepast evenals een strikt organisch regime. Oenoloog Guy Accad adviseerde volgende vinificatie:

- o lange periode van inweking bij lage temperatuur
- o gebruik van zwavel om de gisting te vertragen en bacteriën te weren
- o gisting op hoge temperatuur, boven 30°C
- o 100 % nieuwe eikenhouten vaten voor rijping van de Grands Crus
- o weinig of geen filtering
- o botteling na 18 à 24 maanden rijping.

Robert Parker catalogeert de Clos de Vougeot van Domaine Jean Grivot als "Exceptionnel", met een bewaarkracht van 8 à 12 jaar.

Wijngaard in de Clos de Vougeot: 1 ha 86 a 75 ca, EN BAS, met heel oude wijnstokken aangeplant in de jaren 1920, 1949, 1962, 1966 en 1970.

Domaine Méo-Camuzet

De familie Méo is afkomstig uit Selongey waar de kookpotten SEB worden geproduceerd. Jean Méo was onderwijzer en vestigde zich in Nuits.

Zijn zoon Gaston werd ingenieur en trouwt met Marcelle Lamarche uit Vosne. Zij krijgen in 1927 een zoon, Jean, die universitaire studies volgt en kabinetsmedewerker van generaal De Gaulle wordt in 1958. In 1981 wordt Jean Méo Europees volksvertegenwoordiger en in 1983 "conseiller" in Parijs. De familie Méo is verwant met verschillende wijnbouwfamilies in de Côte d'Or, o.a. de Camuzets.

Etienne Camuzet was 30 jaar député van de Côte d'Or in de Assemblée Nationale en bezat 15 hectare wijngaarden die hij bij zijn dood in 1946 naliet aan zijn dochter Maria.

Deze stierf kinderloos en maakte haar bezittingen over aan haar achterneef Jean Méo onder beding de bestaande pachtovereenkomsten voort te zetten in de geest van de familie. In 1989 oordeelde Jean Méo dat het beheer van de wijngaarden vanuit Parijs een lastige opgave was geworden en dat moest worden gekozen ofwel voor verkoop, ofwel voor beheer ter plekke.

Zijn zoon Jean-Nicolas, geboren in 1964 en gehuwd met een prinses Walewska, kreeg 8 dagen bedenktijd. Zoon Jean-Nicolas besloot zich in Vosne te gaan vestigen en beëindigde geleidelijk de pachtovereenkomsten die vervielen.

Wijngaard in de Clos de Vougeot : 3 ha 3 a 43 ca, de tweede grootste in oppervlakte,
EN HAUT, dicht bij het kasteel.

Technisch adviseur : Henri Jayer, die deels ook pachter was en in 1988 met pensioen ging.

Vinificatie : Ontsteling, inweking van 3 à 5 dagen,
100 % nieuwe eikenhouten vaten,
15 à 20 dagen gisting,
Rijping gedurende 18 à 24 maanden op vat
Geen filtratie.

Domaine Prieuré-Roch

Henry-Frédéric Roch werd geboren in 1962 en is de kleinzoon van Henry Leroy.

In 1992 volgt hij zijn broer Charles op, als medebeheerder van Domaine de la Romanée-Conti. Maar reeds in 1989 creëerde hij zijn eigen wijnbedrijf, waarvan kelder en kuipen geïnstalleerd zijn in Nuits. Zijn wijngaarden liggen in Vosne-Romanée (2 ha) en Chambertin-Clos de Bèze (1 ha).

In 1990 verwerft hij 62 a 14 ca in de Clos de Vougeot, voordien gekend als het perceel Jaffelin.

Henry-Frédéric Roch past de biocultuur toe, beperkt strikt de opbrengst, ontsteelt niet.

Sedert 1994 woont hij in Reulle-Vergy.

Domaine Ponsot

William Ponsot keerde in 1870 terug uit de Pruisische oorlog en kocht in Morey-Saint-Denis een huis en verschillende percelen wijngaarden. Hij had geen kinderen en vermaakte het kleine domein in 1920 aan zijn neef Hippolyte Ponsot.

Hippolyte Ponsot (overleden in 1972) speelde een belangrijke rol in Bourgondië : in 1932 was hij bij de eersten die zelf gingen bottelen en verkopen. Hij heeft zich ook sterk ingezet bij het tot stand komen van de appellations-wetten van Bourgogne in 1935-1936.

Zijn zoon Jean-Marie werkte mee vanaf 1947 en nam 10 jaar later het wijnbedrijf van zijn vader over. Ook Jean-Marie leverde goed werk : hij was een pionier in kloonselectie en vele succesvolle klonen zijn afkomstig van stekken uit de Clos de la Roche (113, 114, 115, 667, 777), waar de moederstokken nog steeds kunnen worden bewonderd. Jean-Marie was vanaf 1971 jarenlang burgemeester van Morey-Saint-Denis en voorzanger ("Grand échanton") van de Confrerie des Chevaliers du Tastevin.

In 1983 volgde Laurent Ponsot zijn vader op voor het beheer van de wijngaarden en het wijn maken, in strikte traditie van de familie : de volledige ontristing,

totale afwezigheid van nieuwe vaten,

twee jaar rijping, waarbij éénmaal oversteken,

geen klaring of filtratie,

bottelen bij hoog atmosferische druk, bij afnemende maan.

Wijngaard in de Clos de Vougeot : 40 are of 0,4 ha, ttz 2000 flessen

De andere wijngaarden liggen in Chambertin en Morey-Saint-Denis.

Domaine René Engel

De familie Engel stamt uit de Elzas. Na de Frans-Duitse oorlog van 1870 wijkt de familie uit naar Bourgogne en begint een tabakswinkel in Dijon.

De moeder van René Engel wordt weduwe en hertrouwt met Paul Faiveley, waarvan de familie gevestigd is in Vosne. Haar zoon René Engel (1894-1986) doceerde 35 jaar oenologie aan de universiteit van Dijon en was één van de steunpilaren van de Confrérie des Chevaliers du Tastevin, met de titel van "Grand Camerlingue".

Door erfenis verwerft hij 10 ha wijngaarden. Zijn zoon, Pierre Engel, volgt hem op als wijnbouwer en bekleedde ook het ambt van burgemeester in Vosne, maar stierf voortijdig in 1981, vijf jaar voor zijn vader.

Het domein René Engel wordt verder beheerd door de weduwe Michèle en haar oudste zoon Philippe, geboren in 1955. Philippe heeft nog twee zussen Claire en Brigitte en een jongere broer Frédéric.

Philippe volgde ook zijn vader op als Grand Cellérier du Tastevin. De familie bewaart ook een wijnbibliotheek van grootvader René Engel met honderden boekdelen. René Engel publiceerde zelf ook een paar boeken, o.a. één gewijd aan Vosne-Romanée (1980) en "Les Propos sur l'art du bien-boire".

Wijngaard in de Clos de Vougeot = 1 ha 36 a 96 ca, aangekocht in 1920 van Bocquet,

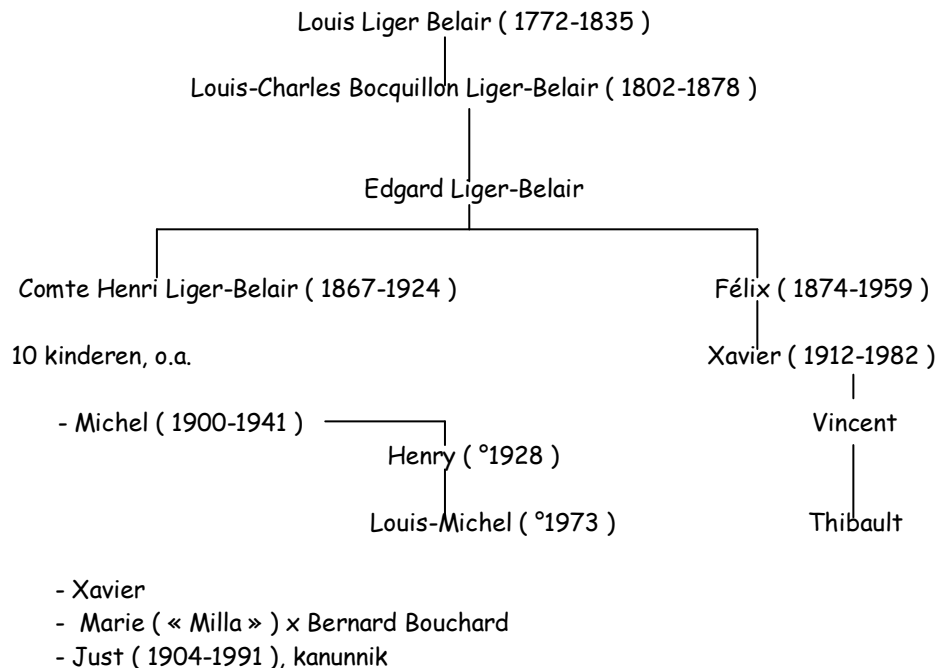
EN HAUT.

Vinificatie :

Sedert 1985 worden druiven volledig ontsteeld, de gisting duurt 18 tot 25 dagen in eikenhouten vaten waarvan 70 % nieuw.

Domaine Thibault Liger-Belair.

De familie Liger-Belair heeft een rijk verleden want één van hun voorvaderen maakte militaire carrière onder Napoleon Bonaparte en werd na diens nederlaag in Waterloo en de heropflakking van het Ancien Régime door koning Lodewijk XVIII in de adelstand verheven. De gemeenschappelijke stamboom van de huidige twee familietakken Liger-Belair, ziet eruit als volgt :

De familie Liger-Belair bezat een aanzienlijk onroerend patrimonium in de Côte des Nuits. Hun woning in de rue Thurot in Richebourg dateert van 1763. Voor-geschiedenis : zie de Historische Nota.

In 1979-1980 verkocht Xavier Liger-Belair de helft van de aandelen in "Maison Liger-Belair " (négociant) aan Maison Dufouleur Père et Fils in Nuits-Saint-Georges. Tussen 1980 en 1990 kochten Guy en Xavier Dufouleur ook de andere helft van de aandelen. De merknaam Liger-Belair bleef gehandhaafd voor de exportmarkten naar Nederland, Groot-Brittannië en Japan.

Madame Weduwe Xavier Liger-Belair en haar kinderen bleven wel eigenaar van

72 a 60 ca in Clos de Vougeot

52 a 5 ca in Richebourg

2 ha in Les Saint-Georges.

Deze wijngaarden werden verpacht ("métayage") respectievelijk aan Georges Chicotot (Nuits-Saint-Georges), en aan Denis en Dominique Mugneret (Richebourg en Clos de Vougeot)

De pacht bestond uit " à mi-fruits", zodat de helft van de oogst aan de eigenaars toekomt. Deze familie-helft werd gevinifiëerd, opgevoed en verkocht door Dufouleur Père et Fils, totdat één van de zonen van Vincent klaar was met zijn oenologische studies en het familiedomein zou beheren. Deze zoon is Thibault Liger-Belair.

Wijngaard in de Clos de Vougeot : 72 a 60 ca.

Historische nota over Liger-Belair.

Claire-Cécile Basire was de dochter van advocaat Nicolas-Guillaume Basire (1759-1823) uit Dijon, waar hij adjunct-burgemeester was, maar ook vele andere functies bekleedde. Tijdens de Franse Revolutie had Nicolas-Guillaume Basire een belangrijk patrimonium opgekocht in Vosne-Romanée.

Claire-Cécile Basire was gehuwd met generaal Joseph-Nicolas Allemand, chef van de état-major in Dijon, die stierf in de slag van Sens op 11 februari 1814. Weduwe Claire-Cécile Basire (34 jaar oud) hertrouwde op 9

mei 1815 met een andere officier, Louis Liger-Belair (1772-1835) afkomstig uit de Aube en die op 19-jarige leeftijd in militaire dienst was getreden. Door zijn deelname aan vele historische veldslagen (Neerwinden, Osmâël, Iena, Maagdenburg, Eylau, Friedland, Valdepenas) bouwde Louis Liger-Belair een carrière uit tot luitenant-generaal. Herstellend van kwetsuren en pas getrouwd neemt hij geen deel aan de veldslagen gedurende de Honderd Dagen.

Na de nederlaag van Napoleon kiest hij partij voor Louis XVIII en de koninklijke familie, die hem belooft met de erfelijke titel van graaf.

Kinderloos gebleven, adopteren Claire-Cecile Basire en graaf-generaal Louis Liger-Belair de oudste zoon van zijn zus Marie-Cathérine : Louis-Charles Bocquillon, (1802-1878), wiens vader overleden was in 1808. Louis-Charles Bocquillon Liger-Belair koopt samen met zijn stiefvader de wijngaard La Tâche. Na het overlijden van zijn stiefouders in 1833 en 1835 erft Louis-Charles hun bezittingen, maar ook deze van de grootouders Basire, via zijn overleden stiefmoeder.

Louis-Charles huwt Ludovie Marey (1814-1875) de oudste van de drie zussen die "les Belles de Nuits" werden genoemd en die eveneens tot een belangrijke generatie wijnbouwers-eigenaars behoorde.

Louis-Charles werd burgemeester van Vosne van 1843 tot 1848. Samen met zijn schoonvader Félix Marey (1783-1869) sticht hij in 1852 het Maison de Négoce C. Marey et Comte Liger-Belair, waarvan hij vanaf 1869 het beheer alleen voert. Louis-Charles en Ludovie hebben een zoon, comte Edgard (1835-1915) en een dochter Cécile, gehuwd met Joseph de Champeaux. Comte Edgard en zijn 3 zonen zetten aanvankelijk samen het beheer over de wijndomeinen voort.

Comte Edgard Liger-Belair wordt opgevolgd door zijn oudste zoon Henri (1867-1924). Wanneer Henri op 57-jarige leeftijd in 1924 overlijdt, laat hij 10 kinderen na, waaronder minderjarigen. Na een familieraad in 1933 beslist de vrederechter de wijngaarden openbaar te verkopen. Zo wordt op de openbare veiling de wijngaard La Romanée terug gekocht door de zesde van de 10 kinderen, Just Liger-Belair (1904-1991), priester gewijd in 1928 die later kanunnik wordt. De oudste zoon Michel sterft tijdens de Tweede Wereldoorlog en heeft 2 kinderen : Henry (°1928) en Anne (°1939).

De familie Liger-Belair die het Château de Vosne-Romanée bewoonde leefde in onmin met Henri de Villaine, gérant van Domaine de la Romanée-Conti, naar aanleiding van gebruikte benamingen op de wijnetiketten. Aan deze ruzie werd door kanunnik Just Liger-Belair een einde gesteld met een door hem opgestelde conventie, die op 20 maart 1970 door beide partijen werd ondertekend, "afin de conserver intacte la renommée mondiale des propriétés respectives des Sociétés civiles dont ils sont les gérants et d'éviter toutes confusions à l'occasion de la commercialisation des crus dont ces domaines sont propriétaires. » Toegelaten benamingen zijn voortaan respectievelijk :

door Liger-Belair
Domaine du Château de Vosne-Romanée

door de Villaine
Domaine de la Romanée-Conti

En niet langer toegelaten zijn :

Domaine de la Romanée

Domaine du Château de Vosne-Romanée
Caves du Château de Vosne-Romanée

Veel later zou kanunnik Just Liger-Belair nog verklaard hebben « Je ne me reproche qu'un seul péché mortel dans ma vie. Ne pas avoir racheté La Tâche de mon père. Je ne me le suis jamais pardonné ! ».